

Théâtre Varia en de ingebruikname van het Théâtre du Résidence Palace hebben de Brusselse scène met twee aangename uitgaanspelen verrijkt. De nu-weer-wel-dan-weer-niet-politiek die totnogtoe voor de verbouwing van de Beursschouwburg en van de Ancienne Belgique werd gehanteerd, steekt hiertegen schrill af. Bij een toekomstplan voor de KVS hoort zeker ook een inventieve aanpak van het gebouw zélf. Klassering en restauratie van de gevels, gepaard gaande met een sanering van de wijk, zijn een eerste vereiste. De aanpassing van het interieur heeft een technische én een esthetische dimensie. En hoe dan ook blijft er te Brussel de lacune van een grote goed geoutilleerde theaterzaal, die grote produkties uit het buitenland kan ontvangen en een nieuwe dimensie aan de eigen Brusselse theaterproductie kan geven. *Wishful thinking?*

Voor een stad als Brussel is een eigen media-aanpak ook een belangrijk gegeven. In de eerste plaats moet een zeer verspreid en om de boven aangehaalde redenen moeilijk te motiveren Vlaams publiek bereikt worden. Aan de andere kant geldt de publicitaire aanwezigheid van de Nederlandstalige theaterscène ook als een efficiënt propaganda-effect voor het niveau van onze cultuur naar de Franstalige en internationale gemeenschap toe.

Kwaliteit van het eigen theateraanbod, van de theaterruimte waarin dit wordt getoond en van de promotie die voor dit theater wordt gevoerd: deze drie voorwaarden hebben te Brussel ook een cultuurpolitiek belang.

Gaan er dan echt zoveel middelen naar Brussel?

In een recente, overigens door een Brusselaar opgestelde nota van gemeenschapsminister Dewael komt men tot de verbijsterende vaststelling dat de Vlaamse Gemeenschap per jaar één miljard investeert in Brussel.

Dat zal dan vast niet in de theaterproductie geweest zijn. Zo gingen er resp. de acht en vijf voorbije jaren gemiddeld 14,7% van de decreetsubsidi-

dies en 14,8% van de projectsubsidies naar Brussel. (resp. 45,1% en 39,6% naar Antwerpen, 21% en 24,5% naar Gent). Daar moet aan worden toegevoegd dat de toelagen van de lokale besturen in absolute cijfers zowel voor de Provincie Brabant, de Nederlandse Cultuurcommissie als de Stad Brussel te verwaarlozen zijn. De NCC b.v. heeft in de vijftien jaar van haar bestaan weliswaar een bewuste theaterpolitiek gevolgd — steun aan nieuwe initiatieven én aan de vernieuwende instellingen — doch de feitelijke middelen die daartoe werden aangevend bedroegen nooit meer dan vier miljoen. Het is dan ook een fabel dat de Brusselse theaterbedrijvigheid overmatig steun ontvangt. Het Brusselse dansgezelschap Rosas (Anne Teresa De Keersmaeker) krijgt van de Vlaamse Gemeenschap nog steeds slechts 3% van de middelen waarmee het Ballet van Vlaanderen kan werken. De internationale uitstraling van dit en van andere Brusselse ensembles is er daarom niet minder om. Moet het dan ook verwonderen dat het Kaaitheater als belangrijke uitvoerder van theaterproducties 60% van de omzet uit eigen inkomsten verwerft, of juist omschreven, zijn produkties door het buitenland laat betalen in de vorm van internationale co-producties en van hoge uitkoopsommen.

De Brusselse politici gaan in deze situatie niet vrijuit. In plaats van elk jaar te scharrelen bij de respectieve ministers van cultuur had men van een gunstige theatersituatie kunnen gebruik maken om een groot concept voor de stad uit te werken om het in overleg tussen en met de medewerking van de diverse beleidsorganen te realiseren. Het sterke dynamisme van het Brusselse theaterleven had ongetwijfeld een groter elan (en een menswaardiger bestaan voor haar protagonisten) gekend moest gedurende de voorbije jaren én de Vlaamse Gemeenschap én de NCC én de Stad Brussel samen een theaterbeleid hebben gevoerd dat met de grootstedelijke evolutie rekening had gehouden. Daarin had zowel de Koninklijke Vlaamse Schouwburg en het Brussels Kamertoneel als het Kaaitheater en

de Beursschouwburg, de inplanting van het Vlaams Theaterinstituut, de eigenheid van de Brusselse theateropleidingen én de uitbouw van een Brussels cultureel service-bureau een coherent geheel kunnen vormen — net zoals dat het geval is geweest bij de sterke uitbouw van het netwerk van sociaal-culturele raden en trefcentra in de diverse gemeenten van de agglomeratie. Is deze gemiste kans nog goed te maken door de beleidsdragers van de nieuwe configuratie na de verkiezingen voor de Brusselse Hoofdstedelijke Raad, de installatie van een Vlaamse Gemeenschapscommissie en de benoeming van nieuwe Brusselse ministers? Of zal het particularisme van de macht — “il faut cultiver son jardin” — ook hier zegevieren?

Walter Moens

(1) Walter TILLEMANS, “Ook Antwerpse Leeuw kan brullen in Brussel”, in *Gazet van Antwerpen*, 4.7.1988, p. 2.

(2) Paul DE RIDDER, *Het andere Brussel. Een afrekening met vooroordelen*, Wommelgem, 1988, p. 6 e.v.

(3) Paul DE RIDDER, o.c., p. 159 e.v.

(4) Frans CROLS, ‘Ik ben Brusselaar’, in *Trends* van 26 januari 1989.

(5) Peter CABUS en Chris KESTELOOT in een interview met Eliane VANDEN ENDE in *Deze Week in Brussel* van 8 februari 1989 naar aanleiding van het colloquium ‘Stads(v)lucht maakt vrij’ van 18 februari 1989;

(6) Geert OPSOMER, ‘Uitdagingen voor honderdjarigen. De repertoiretheaters op zoek naar een rol’, in *Etcetera*, 21-22, 1988, p. 9.

Links:
Familiendialog
(Heidelberger
Tanztheater) —
Foto M. Zentsch.

Rechts: *De*
Hamletmachine
(Beurs/HTP) —
Foto H. Sorgeloos.

